

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 04/L-088

ZAKON O DRŽAVNIM ARHIVIMA

Skupština Republike Kosovo;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKON O DRŽAVNIM ARHIVIMA

POGLAVLJE I
OPŠTE ODERDBE

Član 1
Cilj

Ovaj zakon utvrđuje osnovna pravila za organizaciju i funkcionisanje arhivske službe u institucijama Republike Kosova .

Član 2
Delokrug

U svrhe ovog zakona, javne institucije koje spadaju u delokrugu ovog zakona su: Vlada i administracija na centralnom i lokalnom nivou, zakonodavne i sudske institucije, Kancelarija Predsedništva, tužilaštvo, fizička i pravna lica, pod uslovom da vrše

administrativne nadležnosti, obavljaju javne zadatke ili operišu javnim fondovima prema zakonima Republike Kosova (privatni nosioci javnih nadležnosti); kao i njihove zakonske obaveze za stvaranje, očuvanje i korišćenje arhivskog blaga.

Član 3 **Definicije**

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **Agencija** – Državna agencija kosovskih arhiva je organ vlade, koja organizuje, upravlja i kontroliše delatnost celokupne arhivske mreže u zemlje (u daljem tekstu: Agencija).

1.2. **Arhivski gradja** - celokupna izvorni reprodikovani materijala od strane javnih institucija, pravnih i fizičkih lica tokom njihove delatnosti, kao što su: rukopisi, štampani podaci, crteži, fotografije, pečati, audiovizuelni materijali, elektronski materijali i sva druga pomoćna sredstva koja omogućavaju jasno razumevanje sadržaja informacija i koja olakšavaju njihovo korišćenje.

1.3. **Dokumentarni materijal** - celokupnost dokumenata ili podataka stvorenih tokom delatnosti i rada javnih institucija, pravnih i fizičkih lica, kao i zakonske evidencije vezanih za njih, bez obzira na oblik i format beleženja.

1.4. **Državni arhivski fond** - celokupnost arhivskog materijala, koji je pod zaštitom države Republike Kosova, i služi kao izvor informacija za društvo, za realizaciju njenih i državnih interesa i potreba.

1.5. **Stvaraoci fonda** - institucije u delokrugu ovog zakona, koje tokom obavljanja radnih zadataka stvaraju materijal koje se upućuju na arhivisanje nadležnoj arhivi nakon isteka zakonom utvrđenog roka.

POGLAVLJE II **OSNOVNE ODREDBE**

Član 4 **Organizacija Agencije**

1. Državna agencija za arhive je organ vlade koji obavlja zadatke i odgovornosti utvrđenih u ovom zakonu.

2. Agencijom rukovodi Izvršni načelnik koji je odgovorana za administraciju, funkcionisanje i upravljanje Agencijom.

3. Imenovanje, razrešenje, funkcije i odgovornosti Izvršnog načelnika uređuju se odgovarajućim vašecim propisima u Republici Kosovo.

4. Struktura i organizacija Agencije regulišu se podzakonskim aktom kojeg predlaže Agencija i usvaja Vlada.

Član 5

Zadaci i odgovornosti Agencije

1. Agencij je institucija koja prima, evidentira, čuva i objavljuje arhivski materijal i omogućava njegovo korišćenje za naučna istraživanja, i stručni rad i za ostale potrebe koje su od interesa za institucije, organizacije, pravna i fizička lic.

2. Agencij vrši svoju delatnost u skladu sa zakonom i drugim aktima zasnovanih na njemu i u skladu sa međunarodnim arhivskim standardima.

3. Daje savete i uputstva prema potrebi, koje su u delokrugu ovog zakona u vezi sa upravljanjem, čuvanjem i zaštitom arhivskog materijala.

4. Organizuje obuke, kurseve, predavanja za stručno osposobljavanje i usavršavanje arhivskih kadrova na Kosovu i obavlja i druge poslove utvrdjenih zakonom i opštim parvnim katima koji se odnose na arhivsku delatnost.

Član 6

Mreža arhivskih institucija

1. U cilju očuvanja, zaštite i prikladnog korišćenja arhivskog materijala i daljeg razvoja arhivske delatnosti osniva se arhivska mreža Kosova.

2. Arhivska mreža Kosova stvara se putem funkcionalnog povezivanja svih arhivskih institucija Kosova.

3. Arhivska mreža Kosova stvara se, organizuje i funkcioniše prema podzakonskom aktu o arhivskoj mreži Kosova kojeg predlaže Agencija i usvaja ga Vlada.

Član 7

Arhivski fond centralnog i lokalnog fond

Arhivski fond centralnog i lokalnog nivoa obuhvata celokupnu arhivsku gradju stvorene tokom delatnosti institucija koje spadaju u delokrug ovog zakona i delatnosti fizičkih i pravnih lica od istorijske, pravne, političke, ekonomske, socijalne i kulturne vrednosti, koja služi kao izvor informacija za ispunjenje potrebe i interesa države i društva kao celine.

Član 8

Javni arhivski registar

1. Agencija, u cilju poboljšanja mogućnosti za korišćenje arhivske gradje, stvara, vodi i ažurira javni arhivski registar.
2. Javni arhivski registra, pored ostalog sadrži sledeće elemente:
  - 2.1. evidenciju podataka o svim kosovskim arhivskim institucijama stvaralaca fonda. Ti podaci se klasifikuju prema centralnom, opštinskom i privatnom nivou;
  - 2.2. opšti pregled o celokupnom arhivisanom materijalu u Agenciji;
  - 2.3. uslove korišćenja i uvida u materijalu arhivisanog u Agenciji.
3. Sve arhive, na centralnom, opštinskom i privatnom nivou su dužne da stavljaju na raspolaganje Agenciji sve potrebne podatke i informacije o ažuriranju javnog arhivskog.
4. Agencija saradjuje sa ostalim arhivama stvaranje i ažuriranje javnog arhivskog registra.
5. U javni arhivski registar može imati uvid svako fizičko i pravno lice.
6. Registrom treba upravljati upotrebljavajući najmodernije sisteme informatičke tehnologije i isti treba objaviti u Web sajtu Agencije.

Član 9

Odgovornost za arhivisanje

1. Odovorna za arhivisanje materijala svih javnih institucija, koje spadaju u delokrugu ovog zakona, a koji materijali nisu više potrebni za obavljanje radnih zadataka i kojima je istekao rok očuvanja u odgovarajućoj instituciji, je Držvana agencija kosovskih arhiva.
2. Izuzetno iz stava 1. ovog člana, institucije koje mogu odvijati sopstevenu aktivnost u okviru njihovog delokruga su:
  - 2.1. Administracija Skupštine Republike Kosova;
  - 2.2. Ustavni sud i Vrhovni sud Republike Kosova;
  - 2.3. Univerziteti Republike Kosova;
  - 2.4. Ministarstvo bezbednosnih snaga Kosova;
  - 2.5. Ministarstvo unutrašnjih poslova.
  - 2.6. Kosovska obaveštajna agencija.

3. U slučaju kada institucije nevedene u stavu 2. ovog člana nemaju potrebne uslove i prostorije za arhivisanje, čuvanje i zaštitu arhivskog materijala od oštećenja ili uništenja, gorenevedene institucije njihov arhivski materijal dostavljaju Agenciji, uzimajući u obzir uslove i kriterijume predviđenih u ovm zakonu.

Član 10

Dostavljanje i prijem arhivskog materijala

1. Javne institucije koje spadaju u delokrug ovog zakona dužne su da dostavljaju Agenciji za arhivisanje svih materijala koji se matraju napotrebim za dalje obavljanje radnih zadataka i čiji je rok očuvanja istekao.

2. Dostavljanje materijala za prijem u Agenciji vrši najkasnije po isteku trideset (30) godina od trenutka nastanka materijala, izuzev slučajeva kada je sadržaj materijala specifičan i važećim zakonodavstvom se traži duži rok za očuvanje u odgovarajućoj instituciji.

3. Agenciji se omogućuje uvid od strane odgovarajuće institucije u celokupnom materijali i u odgovarajućim podacima, koji je materijala predložene da bude primljen u Agenciji kako bi se vršila procena dali materijal ispunjava uslove za arhivisanje. Dostavljenom materijalu za arhivisanje u Agenciji prilažu se od strane odgovarajuće institucije svi relevantni podaci koji su potrebni dabi se jasno razumele informacije i radi njihovog efektivnog korišćenja.

4. Svi elektronski materijali koji podležu stalnoj aktualizaciji treba da se dostavljaju Agenciji radi njihovog arhivisanja.

5. Odgovorno komisija u Agenciji procenjuje dali dostavljeni materijal od odgovarajuće institucije ispunjava uslove i kriterijume za arhivisanje u Agenciji. Ukoliko uslovi i kriterijumi predviđeni zakonom i podzakonskim aktom nisu ispunjeni, materijal dostavljen na očuvanje u Agenciji ostaje u odgovarajućoj instituciji do njihovog ispunjavanja

6. Agencija, periodu do šest (6) meseci nakon dostavljanja materijala od strane stvaraca fonda treba da proceni koji je materijala relevantan za arhivisanje u Agenciji. Da bi se izvršila ova procena Agenciji se omogućuju uvid u svim materijalima podetim za arhivisanje.

7. U slučaju kada Agencija ne donosi odluku za arhivisanje materijala podnetog od odgovarajuće institucije u roku od šest (6) meseci, odgovarajuća institucija je i dalje obavezna očuvanje podnetog materijala za očuvanje.

Član 11

Upravljanje i zaštita arhivskog materijala

1. Arhivski materijal treba da se očuva u stanju u kojem je primljen u Agenciji.
2. Arhivski materijal čuva se kao celina i ne može se otudjiti.
3. Arhivski materijala obradjuje se na osnovu kriterijuma i standarda o arhivisanju i čuva se od neovlašćenog korišćenja i zloupotrebe.

Član 12

Korišćenje arhivskog materijala

1. Arhivski materijal se drži, čuva i koristi za obrazovne, naučne, kulturne, istraživačke potrebe, za stručne potrebe i za potrebe građana.
2. Ovaj zakon garantuje pravosvakom fizičkom i pravnom licu, bez diskriminacije po bilo kom osnovu, nakon podnešenja zahteva na uvid u arhivisanom materijalu u Agencij, izuzev ograničenja koja su utvrđena u ovom zakonu i u drugom važećem zakonodavstvu.
3. Istraživanje i korišćenje arhivskog materijala spada u osnovna prava građana na slobodno i neometano informisanje i kao takav u načelu se ne može ograničiti.
4. Korišćenje arhivisanog materijala u Agenciji, u načelu je besplatno.
5. Izuzetno iz stava 4. ovog člana, odgovarajućim podzakonskim aktom određuju se tarife i takse za arhivske usluge, koje se stvaraju korišćenjem arhivskog materijala i stvaranjem kopija, koji usvaja Agencija.
6. Korišćenje arhivskog materijala može se ograničiti u celini ili delimično u sledećim slučajevima:
  - 6.1. kada postoji sumnja da može biti ugrožena dobrobit Republike Kosova;
  - 6.2. kada se ugrožava nacionalna bezbednost, odbrambena bezbednost i bezbednost međunarodnih odnosa;
  - 6.3. kada se ugrožava privatni život pojedinca;
  - 6.4. kada se krše osnovana prava trećih lica, garantovanih odgovarajućim zakonodavstvom o zaštiti ličnih podataka;
  - 6.5. kada se ugrožava finansijska, monetarna ili poreska politika države Republike Kosovo;

6.6. bilo kakav dokument pod staranjem kosovskih arhiva koji sadrži informacije ili podatke koji mogu zadirati u osnovnim ljudskim pravima i slobodama garantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

7. Nadležno osoblje u Agenciji, prilikom korišćenja arhivskog materijala ali stvaranja kopije, izdaje dokument koji sadrži činjenice koje obuhvata arhivski gradaja. Izdati dokument Agencije ima vrednost službenog dokumenta.

Član 13

Vremenski rokovi za korišćenje materijala arhivisanog u Agenciji

1. Ako nije predviđen neki drugi rok važećim odgovarajućim zakonodavstvom, arhivisani materijal u Agenciji, u načelu se može dati na korišćenje po isteku roka od trideset (30) godina od trenutaka stvaranja materijala od stvaraoaca fonda, ukoliko ovim zakonom nije predviđeno drukčije.

2. Ukoliko se davanjem materijala na korišćenje, kao što je predviđeno u stavu 1. ovog člana ugrožava zaštita državnih interesa Republike Kosova kao i državni odnosi sa inostranstvom, u tom slučaju materijal se daje na korišćenje samo kada za to budu prestali razlozi, a najkasnije po isteku roka od pedeset (50) godina od početka roka za očuvanje materijala u Agenciji.

3. Rok za davanje na korišćenje arhivskog materijala, u kome su predviđena određena pravila o poverljivosti je šesdeset (60) godina od trenutaka njegovog stvaranja

4. Arhivski materijal koji je po osnovu svrhe i suštinskog sadržaja povezan sa ličnim podacima fizičkih lica, ne može se dati na korišćenje pre isteka sledećih rokova:

4.1. deset (10) godina nakon smrti fizičkog lica;

4.2. sto (100) godina od godine rođenja, u slučaju kada godina smrti konkretnog lica nije poznata;

4.3. šesdeset (60) godina od trenutaka stvaranja arhivskog materijala, ukoliko godina rođenja i godina smrti nisu poznate.

5. Vremenski rokovi utvrdjenih u stavu 4. ovog člana ne važe za dokumente koji su u trenutku stvaranja bili javni i namenjeni javnosti.

6. Vremenski rokovi utvrdjenih u stavu 4. ovog člana važe i za korišćenje materijala arhivisanog u Agenciji od strane javnih institucija.

7. Suprug/a, deca ili roditelji lica, čiji lični podaci se nalaze u Agenciji mogu imati uvid i da koriste materijal arhivisan u Agenciji i pre isteka rokova utvrdjenih u stavu 4. ovog člana, izuzev slučaja kada je konkretno lice, pre njegove smrti zabranio pristup odgovarajućem materijalu njegovim/nim članovima porodice.

8. Korišćenje arhivskog materijala prema vremenskim rokovima utvrđenim u stavu 4. ovog člana, može se dozvoliti na osnovu podnošenja zahteva i pre isteka tog roka samo u sledećim slučajevima:

8.1. kada je odgovarajuće lice odobrio korišćenje arhivskog materijala;

8.2. nakon smrti odgovarajućeg lica, ovo pravo vrše njegovi zakonski naslednici, izuzev slučaja kada je odgovarajuće lice za života, izričito zabranio pristup u njegovim/nim ličnim podacima.

Član 14

Zadaci i odgovornosti Stvaraoca Fonda

1. Stvaralac Fonda je obavezan da materijal kojim raspolaže, preda Agenciji na evidentiranje i da ga održava prema kriterijumima predviđenim ovim zakonom i prema arhivskim standardima.

2. Stvaralac arhivskog materijala obavezna je da postupa na sledeći način:

2.1. očuvanje arhivskog materijala u pravilno stanje i njegova zaštita od oštećenja do njegove predaje nadležnoj arhivi;

2.2. dostavljanje arhivskih materijala, na zahtev Agencije, na registraciju i očuvanje kao i njeno informisanje o svakoj promeni ili zbivanju u odnosu na njega;

2.3. evidentiranja i klasifikovanje arhivskog materijala po sistemu utvrđenog za službeno upravljanje materijalima;

2.4. dostavljanje arhivskog materijala Državnoj arhivi Kosova po isteku roka utvrđenog ovim zakonom;

Član 15

Spisak kategorizacije za očuvanje i korišćenje arhivskog materijala

Agencija usvaja spisak kategorizacije za očuvanje i korišćenje arhivskog materijala kojim se utvrđuje vrednost i rokovi očuvanja i način korišćenja materijala.

Član 16

Lokalni arhivski fond

1. Lokalne arhive, upravljaju, čuvaju, štite, klasifikuju i kategorizuju arhivske materijale lokalnih institucija i organa koji deluju unokviru odgovarajućih teritorijalno-administrativnih jedinica administrojné, ruajné, mbrojné, klasifikojné dhe kategorizojné matrialet arkivor. One kontrolišu i pružaju stručnu pomoć stvaraocu fonda insitucija lokalne uprave

2. Arhivski materijal predaje se nadležnoj arhivi u okviru Agencije po isteku roka utvrđenog ovim zakonom, koji je registrovan i evidentiran u skladu sa arhivističkim pravilima i standardima. Ukoliko arhivska gradja nije uređjena prema metodologiji službenog upravljanja materijalima, utvrđene od strane Agencije, u tom slučaju nadležni organ u Agenciji utvrđuje rok u kome posednik je dužan da preda dopunjeni materijal, prema zahtevu.

3. U slučaju kada nije ispunjen prvi slučaj predviđen u stavu 1. ovog člana, Agencija će urediti materijal o trošku posednika.

POGLAVLJE III

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17

Podzakonski akti

1. Svaka arhivska institucija je dužna da donosi pravilnik o načinu očuvanja i korišćenja arhivskog materijala, koji medju ostalog, treba da uređuje sledeće oblasti:

- 1.1. Sistem službenog upravljanja;
- 1.2. proceduru korišćenja arhivskog materijala;
- 1.3. kriterijume i standarde za očuvanje arhivskog materijala;
- 1.4. stvaranje kopija i reprodukcija;
- 1.5. odgovornost korisnika arhivskog materijala u slučaju oštećenja arhivskog dobra;
- 1.6. tarife i takse za korišćenje arhivskog materijala i nadoknada za troškove nastalih stvaranjem kopija i reprodukcije;
- 1.7. uslovi i ostale procedure za korišćenje arhivskog materijala.

Član 18
Rokovi za donošenje podzakonskih akata

1. Podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona donose se u roku od 6 (šest) meseci od stupanja na snagu ovog zakona.
2. Digitalizacija javnog arhivskog registra biće završeno u roku od tri (3) godine od stupanja ovog zakona na snagu.

Član 19
Stavljanje van snage

1. Nakon stupanja na snagu, ovaj zakon obesnažuje:
  - 1.1. Zakon o arhivskoj gradnji i arhivama (Zakon br. 2003/7);
  - 1.2. Zakon br. 02/L-80 o izmeni i dopuni Zakona 2003/7; i
  - 1.3. Zakon br. 03/L-077 o izmeni i dopuni Zakona 2003/7 o arhivskoj gradnji i arhivama, od 7 novembra 2008.

Član 20
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 04/L-088
15. februara 2012.god.

Predsednik Skupštine Republike Kosovo

Jakup KRASNIQI